

EL FUTUR DEL MONUMENT DEL RIU Gandesa va ser el municipi que, al marge de Tortosa, més diners va donar per a la construcció

EXEMPLE DE MANTENIMENT

Una reinterpretació singular

Un regidor socialista de Tivenys va arrancar i va llançar al riu els símbols falangistes d'un monument que avui perviu, dedicat "a tots els fills del poble caiguts a la Guerra Civil"

TIVENYS Ò.M.J.

Tortosa no és l'únic poble que conserva un monument d'origen franquista. Altres elements, com la creu i el Sagrat Cor de la torreta de Guardiola, a Sant Carles de la Ràpita, o el monument de la plaça Major de Vilalba dels Arcs, també han estat al punt de mira. El cens del Memorial Democràtic té enregistrats 143 elements franquistes a les Terres de l'Ebre; la majoria, plaques, inscripcions i creus en làpides i tombes. Tivenys conserva al parc municipal, a la vora de l'Ebre, un monòlit de pedra homologable al de Vilalba. S'hi va instal·lar durant la primera postguerra i incloïa els símbols falangistes, incrustats en ferro, i una placa de marbre amb una frase d'homenatge als guanyadors de la Guerra i els noms i cognoms d'una dotzena de víctimes del bàndol franquista.

Amb l'arribada de la democràcia, el regidor del PSC Josep March recorda que el 1979, en un dels primers plens (4 regidors socialistes i 5

d'independents, integrants d'un grup que el 1983 es presentaria amb les sigles d'Alianza Popular), va proposar que s'hi afegissin els noms dels caiguts del bàndol republicà. "Primer em van dir que ho mirarien; després, que alguns noms no hi podien figurar perquè eren d'extrema esquerra i, finalment, que no; aleshores els vaig dir que només necessitava uns minuts per solucionar-ho", relata March.

Segons el seu testimoni directe i segons corroboren altres fonts, va anar a buscar maceta i escarpa i va traure, unilateralment, els símbols de la Falange del monòlit i els va llançar literalment al riu. També va desenganxar-ne la placa de marbre.

Segons March, que va nèixer just abans de la Guerra i es defineix com un ideòleg i un pacifista convençut, companys de consistori el van intentar denunciar per terrorisme, però la denúncia no va prosperar. "Vaig tindre el suport de Jaume Antich [exdirigent territorial del PSC] i del partit, i no va anar a

més", assegura. Fos com fos, al cap d'uns mesos, l'Ajuntament, sota l'alcaldia de José Martín Alcoverro (va ser batlle fins al 1999, independent, per AP i per CiU), va instal·lar-hi una placa molt més petita que encara avui diu: "A tots els fills del poble caiguts a la Guerra Civil espanyola 1936-1939". Encara s'hi veuen despulats els forats a través dels quals hi havia fixats el jou i les fletxes i l'antiga placa gran. Un exemple de monument reinterpretat, encara que ho fos per la via dels fets consumats. ■



A l'esquerra, reproducció d'un full d'un programa de festes amb una imatge del monument durant l'època franquista. Damunt d'aquestes línies, l'actual monument, al parc de Tivenys. / CEDIDA / Ò.M.J.